

Мустеца І. В.

Чернівецький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету

ОЦІНКА ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Дослідження оцінки основних засобів підприємств готельного господарства. Було встановлено використання різних методів оцінки в системі кругообігу основних засобів готелю. Визначена перевага справедливої вартості при оцінці основних засобів.

Ключові слова: основні засоби, оцінка основних засобів, первісна вартість, справедлива вартість, теперішня вартість, амортизаційна вартість, ліквідаційна вартість.

Мустеца І. В. Оценка основных средств предприятий гостиничного хозяйства/ Черновицкий торгово-экономический институт, Украина, Черновцы.

Исследование оценки основных средств предприятий гостиничного хозяйства. Было установлено использование разных методов оценки в системе круговорота основных средств гостиницы. Определенное преимущество справедливой стоимости при оценке основных средств.

Ключевые слова: основные средства, оценка основных средств, первобытная стоимость, справедливая стоимость, нынешняя стоимость, амортизационная стоимость, ликвидационная стоимость.

Mustetsa I. V. An estimation of the fixed assets of enterprises of hotel economy/ Chernivtsi trade and economic institute, Ukraine, Chernivtsi.

Research of estimation of the fixed assets of enterprises of hotel economy. The use of different methods of estimation was set in the system of rotation of the fixed assets of hotel. Certain advantage of fair value is at the estimation of the fixed assets.

Keywords: the fixed assets, estimation of the fixed assets, primitive cost, fair value, present cost, depreciation cost, liquidating value.

Вступ. Умовою визнання об'єктів основних засобів активами є можливість достовірної оцінки їх вартості. Оцінка основних засобів – це визначення вартості основних засобів підприємства для цілей обліку й аналізу, економічних розрахунків і прогнозів. У бухгалтерському обліку основні засоби регулює Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [1].

Загалом оцінка охоплює всі бухгалтерські процеси, а оцінка основних засобів у бухгалтерського обліку досліджувалась науковцями: Н. М. Малюгою, Л. Г. Ловінською,

В. Г. Козаком, О. В. Стрибулем, С. Ф. Головим М. І. Кутером, [2, с.27; 3, с. 122–153; 4, с. 117; 5, с. 185; 6, с. 3; 7].

Масштабне дослідження оцінки як елемента методу бухгалтерського обліку проводилося Н. М. Малюгою. В її працях розглядається розвиток уявлень про оцінку, наукові суперечності концепції оцінки за собівартістю та

ринковими цінами [2, с.27]. Л.Г. Ловінська критикує види оцінок, що застосовуються для обліку основних засобів [3, с.122–153]. Не висвітленими у науковій літературі залишаються наслідки застосування необґрунтованих оцінок основних засобів для достовірності показників фінансової та статистичної звітності.

Згідно з П(С)БО 7 «Основні засоби», для обліку операцій з основними засобами застосовують шість різновидів вартості:

- первісна вартість – це історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів;
- вартість, яка амортизується, – первісна або переоцінена вартість необоротних активів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості;
- ліквідаційна вартість – це сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією);
- залишкова вартість – визначення в стандартах не наведено;
- переоцінена вартість – вартість необоротних активів після їх переоцінки;
- справедлива вартість – це сума, за якою може бути здійснений обмін активу, або оплата зобов'язання в результаті операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами [1].

Особливості формування операційної вартості основних засобів характеризуються специфікою циклу їх вартісного кругообігу, що складається із трьох основних етапів.

На першому етапі сформовані готельним господарством основні засоби в процесі свого використання та зносу переносять свою вартість на готельну послугу. Цей процес здійснюється протягом багатьох операційних циклів та триває до повного зношування окремих видів необоротних операційних активів.

На другому етапі в процесі реалізації готельної послуги знос основних засобів накопичується на підприємстві у формі амортизаційного фонду.

На третьому етапі засоби амортизаційного фонду як частина власних фінансових ресурсів готельного господарства направляється на відтворення діючих (поточний і капітальний ремонт) або придбання аналогічних нових видів (інвестиції) необоротних операційних активів.

З врахуванням особливостей вартісного кругообігу основних засобів будується процес управління цими видами довгострокових активів, метою якого є забезпечення своєчасного їх оновлення та підвищення ефективності їх використання.

Визначивши операційну вартість необоротних активів, слід здійснити оцінку корисності для конкретного суб'єкта господарювання. Принцип корисності, на якому ґрунтується така оцінка, полягає в тому, що будь-який актив має вартість лише в тому випадку, якщо він корисний суб'єкту господарювання в процесі операційної діяльності для реалізації певної функції.

Розглядаючи інвестиційну вартість, слід зазначити, що це оцінка реального інвестиційного проекту, окремих видів основних засобів з урахуванням очікуваного рівня дохідності, ризику, ліквідності та інших показників їх інвестиційної привабливості для конкретного інвестора.

Більшість економістів сходяться на думці, що при оцінці основних засобів в умовах інфляційних процесів застосування первісної вартості може привести до негативних наслідків. Навіть за умов незмінних цін, потенціал основних засобів не залишається незмінним, оскільки скорочується строк їхньої служби, вони стають морально застарілими. Основні засоби, які придбані в різний час та мають однакові характеристики будуть мати різну вартість. А проведення постійних переоцінок збільшує витрати підприємства, що в кінцевому результаті впливає на фінансовий результат готельного господарства.

В.Г. Козак зазначає, що не існує такої оцінки, яка б задовольнила вимоги усіх користувачів фінансової звітності. Оцінка ж основних засобів за справедливою вартістю дає змогу відносно точно показати (визначити) майнове становище підприємства [4, с. 117]. О.В. Стрибуль стверджує, що оцінка за справедливою вартістю дає можливість оцінити перспективи підприємства в подальшому розвитку [5, с. 185]. До того ж найбільш розвинені системи бухгалтерського обліку МСБО та US GAAP орієнтовані на широке застосування оцінки активів саме за справедливою вартістю. Тому рекомендуємо застосування справедливої вартості при оцінці основних засобів, що дає можливість точніше оцінювати поточний стан основних засобів на підприємстві та визначати перспективи їх подальшого використання.

Гармонізація системи бухгалтерського обліку в Україні з міжнародними стандартами привела до відповідного застосування справедливої вартості у національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку. Проте на практиці визначення справедливої вартості пов'язане з певними труднощами, оскільки МСФЗ та національні положення (стандарти) містять лише загальні орієнтири щодо справедливої вартості відповідних активів і зобов'язань. Тому тенденція поширення оцінки за справедливою вартістю по-різному сприймається як у розвинених країнах, так і в країнах з перехідною економікою [6, с. 3].

Застосування справедливої вартості в умовах ринків, що тільки зароджуються, пов'язане з певними труднощами та висуває нові вимоги до якості обліку й аналізу. М.І. Кутер вважає, що облік оцінки за справедливою вартістю – це одна із основних теоретичних і практичних проблем ХХІ століття [7].

Висновки.

1. Застосування поняття справедливої вартості основних засобів готельних господарств є необхідним і перспективним. Однак розбіжності в підходах до тлумачення цього поняття, обумовлені насамперед відсутністю єдиної чіткої класифікації оцінок, які застосовують у бухгалтерському обліку, та різноманітністю видів оцінок, що вживаються у тексті Міжнародних стандартів фінансової звітності, потребують подальших досліджень.

2. В обліку основних засобів повинні застосовуватись методи оцінки, які упереджують занижені оцінки зобов'язань та витрат і завищені оцінки активів та доходів підприємства.

3. Якщо вартість об'єкта основних засобів, згідно з якою він відображається в обліку, відрізняється від його реальної вартості, то вартість таких основних засобів необхідно у будь-якому разі привести у відповідність з їх справедливою вартістю.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затв. наказом Мінфіну України від 27.04.2000 р. №92 [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
 2. Малюга Н. М. Оцінка в бухгалтерському обліку: розвиток уявлень / Н. М. Малюга // Вісник ЖІТІ. Економічні науки. – 1998. – №7. – С.23–32.
 3. Ловінська Л. Г. Підходи до класифікації оцінок, що використовуються в бухгалтерському обліку / Л. Г. Ловінська // Фінанси, облік і аудит: зб. наук. праць. – Спецвипуск. – К., 2006. – С.239–249.
 4. Козак В. Г. Визнання та оцінка основних засобів / В. Г. Козак // Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф., 23-24 квітня 2010 р., м. Тернопіль. – Тернопіль: ТДЕУ, 2010. – С.117–118.
 5. Стрибуль О. В. Об'єктивна оцінка основних засобів як база для нарахування амортизації / О. В. Стрибуль // Теорії мікро- і макроекономіки. – Академія муніципального управління. – Київ, 2009. – №33. – С.183–188.
 6. Голов С. Ф. Справедлива вартість та її місце в системі оцінок бухгалтерського обліку / С. Ф. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – №4. – С.3–18.
- Кутер М. И. Теория и принципы бухгалтерского учета: учеб. пособие / М. И. Кутер. – М.: Финансы и статистика, Экспертное бюро, 2000. – С.58.